

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน

สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง

The Opinion About Leadership for The 21st Century of Teacher Belong to Under Bangkok Metropolitan Administration, Krungteplang Group

จิตาภา ศรีดาจันทร์, สุภาวดี ลาภเจริญ

Jidapha Sridajan, Supawadee Lapcharoen

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Master of Education (Education Administration), Ramkhamhaeng University

E-mail: jidaphasridajan@gmail.com

บทคัดย่อ

Received: February 10, 2021

Revised: March 16, 2021

Accepted: March 26, 2021

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง ปีการศึกษา 2563 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, 147) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิตอล ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีวุฒิสองปริญญาตรีมีความคิดเห็นมากกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรี (3) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นด้านทักษะการสื่อสาร, ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์, ด้านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิตอล, ด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะด้านความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

The objectives of this research were to investigate and compare the opinion about Leadership for the 21st Century of teacher belong to under Bangkok Metropolitan Administration, Krungteplang Central Group according to level of education and teaching experience. A sample was selected from the teacher belong to the school under Bangkok Metropolitan Administration, Krungteplang Group in 2020 included as a sample. This study specify sample size by uses the tables of Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, page. 147). A sample was selected using Stratified Random Sampling method. The samples of 285 teachers. The research instrument was a set of questionnaire 5 rating scale. The hypotheses were tested by Mean, Standard deviation, T-test and descriptive One-Way Analysis

The results were as follows: (1) The opinion about Leadership for the 21st Century of teacher belong to under Bangkok Metropolitan Administration, Krungteplang Group whole was a high level. When ranking by the mean score from the highest to lowest, there were using innovation technology digital, human relations, a visionary leader. (2) The teacher that different level of education have an opinion about Leadership for the 21st Century whole and each was different at the statistical .05 By the way the teacher that higher bachelor's degree have many opinions more than the teacher that have bachelor's degree. (3) The teacher that have different experience have an opinion about Leadership for the 21st Century whole and each was different at the statistical .05 By the teacher that have experience in work 5–10 years and the teacher that have experience higher than 10 years have an opinions about communication skills , creative skills, innovation technology digital skills, human relations skills and, a visionary leader skills more than the teacher have experience 5 years.

Keywords : Leadership, 21st century

ความสำคัญและปัญหา

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาลักษณะของประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, 1) จึงกล่าวได้ว่าศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นที่แตกต่างจากที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัดเจนนั่นคือระบบเศรษฐกิจและสังคม ระบบสาธารณสุข โภค ระบบสาธารณสุข เพื่อให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ระบบการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ดังนั้นการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำต้องต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง ผู้เรียนจึงต้องมีทักษะขั้นสูงในการเรียนรู้และปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2555, 18) โดยปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนที่สัมพันธ์กับปัญหาการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการ การพัฒนาครูและการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, ๑) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำสามารถกระตุ้นและจูงใจครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำ สามารถสร้างการทำงานแบบมีส่วนร่วมพร้อมทั้งมีทักษะการสื่อสารที่ดี มีวิสัยทัศน์ และมีทักษะในการทำงานกับบุคลากรที่มีความแตกต่างภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งต้องมีทักษะด้านดิจิทัลเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล นอกจากนั้นจะต้องมีทักษะภาษาต่างประเทศขั้นพื้นฐานที่สามารถใช้ติดต่อสื่อสารเบื้องต้นได้ด้วย (รณรงค์ ศุภรัตน์, 2563, 8) เพราะถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพแล้วย่อมส่งผลให้การจัดการศึกษาและการบริหารสถานศึกษามีประสิทธิผล จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ของกรุงเทพมหานคร การถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติยังขาด ประสิทธิภาพขาดการสื่อสารเชิงรุก เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคม โรคอุบัติใหม่ และสิ่งแวดล้อม ในกรุงเทพมหานครส่งผลต่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563, 58-60)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นที่ทำให้การพัฒนาการเรียนในศตวรรษที่ 21 ให้มีคุณภาพคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของการจัดสถานศึกษาทำให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

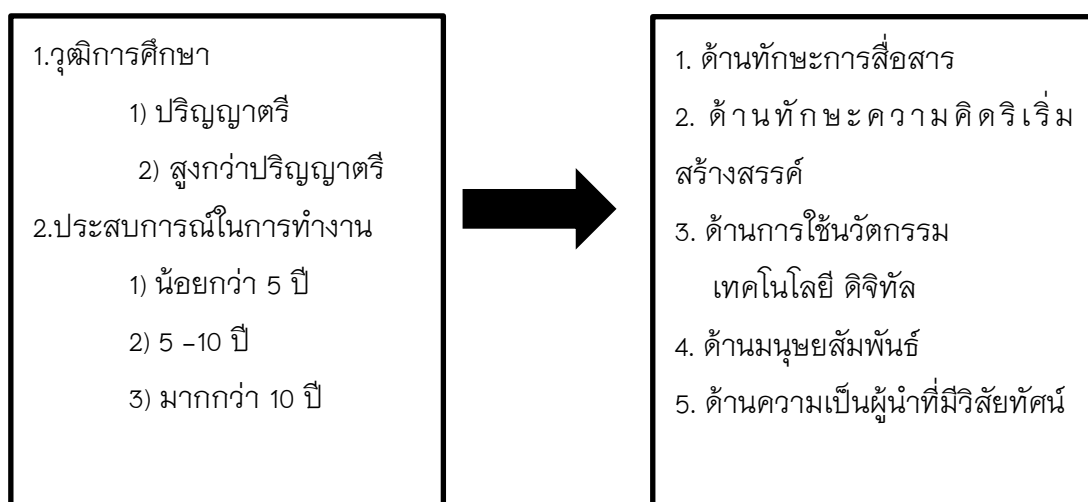
ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต่างกัน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563 จำนวน 41 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 1,091 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยสุ่มจากประชากรครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, 147) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จากนั้นจึงทำการสุ่มจากแต่ละชั้นมาทำการศึกษา โดยใช้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาอย่างละเท่า ๆ กัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ตัวแปรในการศึกษาดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- (1) วุฒิกการศึกษา แบ่งเป็น 1) ปริญญาตรี 2) สูงกว่าปริญญาตรี
- (2) ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็น 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5 – 10 ปี 3) มากกว่า 10 ปี

2.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครที่มีต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ด้าน จากการสังเคราะห์ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เกิดจากการสังเคราะห์งานวิจัย ตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ได้แก่

- (1) ด้านทักษะการสื่อสาร
- (2) ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- (3) ด้านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิทัล
- (4) ด้านมนุษยสัมพันธ์
- (5) ด้านความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ วุฒิกการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยมีกรอบเนื้อหาในการออกแบบสอบถามความคิดเห็นของ ข้าราชการครูที่มีต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครโดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านทักษะการสื่อสาร (2) ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (3) ด้านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิทัล (4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ (5) ด้านความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ตอบแบบสอบถาม โดยขอความร่วมมือไปยังหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้าสำนักงานต่าง ๆ ในการแจกและเก็บแบบสอบถามระหว่างเดือนธันวาคม 2563 – เดือนมกราคม 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานของข้าราชการครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ คำนวน และ โดยรวมแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวค่า (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison) การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 79.30 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 และประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 51.23 ประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 31.23 และประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 17.54 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านทักษะการสื่อสาร	4.25	0.74	มาก
2. ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.22	0.82	มาก
3. ด้านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิทัล	4.29	0.71	มาก
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.26	0.83	มาก
5. ด้านความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์	4.26	0.75	มาก
รวม	4.26	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.26$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.29$) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.26$) และด้านทักษะการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.25$)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
กลุ่มกรุงเทพมหานครกลาง จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู	วุฒิการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าระดับ			
	ปริญญาตรี					
	n = 226		n = 59			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านทักษะการสื่อสาร	4.19	0.79	4.49	0.36	-4.25*	.000
2. ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.15	0.87	4.48	0.50	-3.81*	.001
3. ด้านการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี ดิจิทัล	4.22	0.77	4.54	0.37	-4.45*	.000
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.19	0.88	4.56	0.48	-4.37*	.001
5. ด้านความเป็นผู้นำ ที่มีวิสัยทัศน์	4.20	0.79	4.52	0.49	-3.87*	.009
รวม	4.19	0.78	4.53	0.40	-4.50*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูที่วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยที่ครูที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยมากกว่าครูระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
กลุ่มกรุงเทพมหานครกลาง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู	ประสบการณ์การทำงาน						t	Sig
	น้อยกว่า 5 ปี		5 – 10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	n = 146		n = 89		n = 50			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านทักษะการสื่อสาร	4.08	0.93	4.38	0.39	4.54	0.31	9.67*	.00
2. ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.98	1.01	4.40	0.45	4.57	0.44	13.7*	.00
3. ด้านการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี ดิจิทัล	4.09	0.88	4.45	0.39	4.57	0.40	12.6*	.00
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.04	1.01	4.41	0.48	4.66	0.46	13.6*	.00
5. ด้านความเป็นผู้นำ ที่มีวิสัยทัศน์	4.05	0.90	4.41	0.46	4.63	0.43	14.8*	.00
รวม	4.05	0.90	4.41	0.37	4.59	0.37	14.5*	.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันไปจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่กรณีตามวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison) ดังตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านทักษะการสื่อสาร

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.08	4.38	4.54
น้อยกว่า 5 ปี	4.08	–	*	*
5 – 10 ปี	4.38		–	
มากกว่า 10 ปี	4.54			–

*มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านทักษะการสื่อสารกับประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		3.98	4.40	4.57
น้อยกว่า 5 ปี	3.98	–	*	*
5 – 10 ปี	4.40		–	
มากกว่า 10 ปี	4.57			–

*มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กับประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิทัล

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.09	4.45	4.57
น้อยกว่า 5 ปี	4.09	–	*	*
5 – 10 ปี	4.45		–	
มากกว่า 10 ปี	4.57			–

*มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิทัลกับประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.04	4.41	4.66
น้อยกว่า 5 ปี	4.04	–	*	*
5 – 10 ปี	4.41		–	
มากกว่า 10 ปี	4.66			–

*มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ด้านมนุษยสัมพันธ์กับประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.05	4.41	4.63
น้อยกว่า 5 ปี	4.05	–	*	*
5 – 10 ปี	4.41		–	
มากกว่า 10 ปี	4.63			–

*มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กับประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาเองก็ต้องมีการปรับตัว การพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 การสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลเพื่อความสะดวก รวดเร็ว มีทักษะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สามารถนำนโยบายจากส่วนกลางนำลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้ โดยใช้ความสามารถของผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ มีการกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจร่วมกัน แล้วก็มี การนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิตอลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งสามารถยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ จึงทำให้ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญส่ง กรุงชาติ (2561) ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ผลการวิจัยพบว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ (1) ครูที่วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันนี้ครูได้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองอยู่ตลอด โดยเข้าศึกษาต่อในระดับ

ปริญญาโทและปริญญาเอกเพิ่มขึ้น ดังนั้นครูที่ศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีย่อมนำความรู้ใหม่ ๆ มาใช้โดยทำงานกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญและมอบหมายงานให้ตามความรู้ ความสามารถ ทำให้ครูที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีมีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาต่างจากครูที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2563) ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน (2) ครูที่ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากจะพบเจอและได้มีโอกาสร่วมงานกับผู้บริหารที่หลากหลายกว่า และสามารถใช้ประสบการณ์ในการทำงานการแก้ปัญหา และการปรับตัวให้เข้ากับผู้บริหารได้ดีกว่า และที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากจะมีความสัมพันธ์ความคุ้นเคยกับระบบการทำงาน และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำงานร่วมกันมาจนใกล้ชิดและคุ้นเคยกัน มีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน รู้วิธีการทำงานและปฏิบัติตัวต่อกันได้ดี นอกจากนี้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากย่อมได้รับสิทธิพิเศษ เช่น ได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่า ได้รับเงินวิทยฐานะตอบแทนที่สูงกว่า ซึ่งเป็นขวัญกำลังใจและเป็นแรงจูงใจในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพจухา ดวงไทย (2560) ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญาพร ช้างเขียว (2559) ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษ แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

- 1.1 ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้ารับฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องชัดเจนและใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้
- 1.2 ด้านทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษา ปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติงานตามความเหมาะสมและนำสู่การปฏิบัติได้
- 1.3 ด้านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิตอล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสร้างเว็บไซต์ในการตรวจสอบการสอน การบริหารงานด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารในแต่ละระดับ
- 1.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการยอมรับการเปลี่ยนแปลงความ แตกต่างทางด้านพฤติกรรมและวัฒนธรรมในการทำงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ
- 1.5 ด้านความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถในการมอบหมายงานให้บุคลากรได้ทำงานที่ตรงกับความถนัด และท้าทายความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายงาน

2. ข้อเสนอสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ดิจิทัล ในการบริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร
- 2.2 ควรศึกษาปัจจัยด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- ทิพจุฑา ดวงไทย. (2560). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่ม ดอยอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34. *วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, สืบค้นจาก <http://www.edu-journal.ru.ac.th/index.php/abstractData/indexBy?bid=2>.
- บุญส่ง กรุงชาลี (2561). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปัญจพร ช่างเขียว. (2559). ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนสระยายโสม อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารออนไลน์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, สืบค้นจาก <http://www.edujournal.ru.ac.th/index.php/abstractData/indexBy?bid=2>.
- มณฑาทิพย์ นามนุ (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รณรงค์ ศุภรัศมี. (2563). สมรรถนะหลักสำหรับนักบริหารระดับสูงภาครัฐของไทยในศตวรรษที่ 21. *กำลังคน (ภาครัฐ) ในศตวรรษที่ 21*. ปีที่ 62 (ฉบับที่ 2), 4–9. สืบค้นจาก https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc_e-journal-year-62-2-2563.pdf.
- วิจารณ์ พานิช (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 – 2569)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารวิชาการ*, สืบค้นจาก <https://so03.tcithaijo.org/index.php/JMND/article/download/243396/164826>.